

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003505

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-07-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Інституту професійної освіти НАПН України від 31.08.2026 року №28-ОП.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Опаріна Аліна Володимирівна

2. Alina V. Oparina

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2183-9716

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 015

Назва наукової спеціальності: Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 015 Професійна освіта

Дата захисту: 14-08-2026

Спеціальність за освітою: Початкове навчання

Місце роботи здобувача: Інститут професійної освіти Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 34288275

Місцезнаходження: провулок Віто-Литовський, Київ, 03045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 16051

Повне найменування юридичної особи: Інститут професійної освіти Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 34288275

Місцезнаходження: провулок Віто-Литовський, Київ, 03045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут професійної освіти Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 34288275

Місцезнаходження: провулок Віто-Литовський, Київ, 03045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14

Тема дисертації:

1. Розвиток інклюзивної компетентності педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти.
2. Development of inclusive competence of pedagogical staff in vocational (vocational-technical) education institutions.

Реферат/анотація:

1. У дисертаційному дослідженні вирішено актуальне наукове завдання теоретичного обґрунтування та експериментальної перевірки ефективності педагогічних умов розвитку інклюзивної компетентності педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що вперше: виокремлено й обґрунтовано педагогічні умови розвитку інклюзивної компетентності педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти (стимулювання мотиваційної спрямованості викладачів закладів професійної освіти до професійної діяльності в інклюзивному освітньому середовищі; збагачення змісту інклюзивного навчання викладачів закладів професійної освіти у міжкурсовий період підвищення кваліфікації; оволодіння викладачами закладів

професійної освіти технологіями педагогічної підтримки, психолого-педагогічного супроводу та налагодження ефективної взаємодії в інклюзивному освітньому середовищі; активізація особистісних ресурсів і формування рефлексивної позиції педагогічних працівників закладів професійної освіти щодо розвитку інклюзивної компетентності, експериментально перевірено їхню ефективність; розроблено кластерну модель розвитку інклюзивної компетентності педагогічних працівників закладів П(ПТ)О, що акумулює цільовий, теоретико- методологічний, змістово-технологічний і результативно-коригувальний кластери; конкретизовано компоненти (мотиваційний, когнітивний, емоційно-вольовий, діяльнісний, рефлексивний), критерії (спонукально-ціннісний, пізнавально-орієнтаційний, процесуально-операційний, емпатійний, особистісно-оцінно-прогностичний) та рівні розвитку інклюзивної компетентності педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Удосконалено змістове наповнення та психолого-педагогічний супровід розвитку інклюзивної компетентності педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Подальшого розвитку набули теоретико-методичні й технологічні аспекти розвитку інклюзивної компетентності педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти компетентнісного підходу та цифровізації інклюзивної освіти.

2. The dissertation addresses the urgent scientific task of theoretical substantiation and experimental verification of the effectiveness of pedagogical conditions for the development of inclusive competence among pedagogical staff in vocational (vocational-technical) education VET institutions. Scientific novelty of the results consists in the following: the pedagogical conditions for the development of inclusive competence of pedagogical workers of VET institutions have been identified and substantiated (stimulation of the motivational orientation of teachers of vocational education institutions to professional activity in an inclusive educational environment; enrichment of the content of inclusive training of teachers of vocational education institutions in the inter-course period of advanced training; mastery by teachers of vocational education institutions of technologies of pedagogical support, psychological and pedagogical support and establishment of effective interaction in an inclusive educational environment, activation of personal resources and formation of a reflective position of pedagogical workers of VET institutions regarding the development of inclusive competence, their effectiveness has been experimentally tested; cluster model for the development of inclusive competence of pedagogical workers of VET institutions has been developed, which accumulates target, theoretical and methodological, content and technological and effective and corrective clusters; components (motivational, cognitive, emotional and volitional, activity, reflective), criteria (motivational and value, cognitive-orientation, process operational, personal-empathic, evaluative-prognostic) and levels of development of inclusive competence of pedagogical workers of VET institutions. The content and psychological and pedagogical support for the development of inclusive competence of pedagogical workers of VET institutions have been improved. The theoretical, methodological and technological aspects of the development of inclusive competence of pedagogical workers of vocational (vocational-technical) education institutions have been further developed on the basis of a competency based approach and digitalization of inclusive education.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Опаріна А. В. Педагогічні умови розвитку інклюзивної компетентності педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти в умовах сучасного українського суспільства.

Суспільства та національні інтереси. Серія «Освіта/Педагогіка». 2026. № 1(21). С. 282–294. DOI: 10.52058/3041-1572-2026-1(21)-282-294.

- 2. Oparina A. V. International Experience in Developing the Inclusive Competence of Teaching Staff in Vocational (Technical) Education Institutions. *Professional Pedagogics*. 2025. Vol. 2(31). P. 117–126. DOI: 10.32835/2707 3092.2025.31.117-126.
- 3. Опаріна А. В. Розвиток інклюзивної компетентності педагогічного працівника закладу професійної (професійно-технічної) освіти як наукова проблема. *Педагогічні науки: теорія та практика*. 2025. № 4. С. 142–153. DOI: 10.26661/2786-5622-2025-4-19.
- 4. Опаріна А. В. Методичний супровід розвитку інклюзивної компетентності педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти. *Вісник науки та освіти. Серія «Педагогіка»*. 2026. № 3(45). С. 2763–2777. DOI: 10.52058/2786-6165-2026-3(45)-2763-2777.
- 5. Опаріна А. В. Модель розвитку інклюзивної компетентності педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти. *Вісник науки та освіти. Серія «Педагогіка»*. 2026. № 5 (47). С. 4350–4365. DOI: 10.52058/2786-6165-2026-5(47)-4350-4365.
- 6. Опаріна А. В. Законодавчо-нормативне урегулювання впровадження інклюзивної освіти у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. *Актуальні тенденції розвитку науки та освіти: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 14 жовтня 2021 р.)*. Полтава: ЦФЕНД. С. 9–11.
- 7. Опаріна А. В. Порядок створення інклюзивної групи в закладах професійної (професійно-технічної) освіти. *Професійне становлення 9 особистості: проблеми і перспективи: тези доповідей IX Міжнародної науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 25–26 листопада 2021 р.)*. Хмельницький: ХНУ, 2021. С. 161–162.
- 8. Опаріна А. В. Актуальні проблеми інклюзивного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти під час пандемії та воєнного стану. *Інноваційна професійна освіта. Професійна освіта для сталого розвитку: виклики в умовах воєнного стану, результати і перспективи: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 20 жовтня 2022 р.)*. 2022. Вип. 3(4). Київ: ІПО НАПН України. С. 185–188.
- 9. Опаріна А. В. Інклюзивна компетентність педагогів закладів професійної (професійно-технічної) освіти як вимога сьогодення. *Інноваційна професійна педагогіка. Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної (звітної) конференції Інституту професійної освіти НАПН України (м. Київ, 28–30 березня 2023 р.)*. Київ: ІПО НАПН України, 2023. Вип. 2(9). С. 382–386.
- 10. Опаріна А. В. Безбар'єрність і підтримка здобувачів освіти з особливими освітніми потребами: нові виклики для педагогів. *Global trends in science and education: proceedings of the 6th International scientific and practical conference*. Kyiv: SPC «Sci-conf.com.ua», 2025. С. 291–295.
- 11. Опаріна А. В. Інклюзивна професійна освіта: досвід, виклики й можливості європейської інтеграції. *Інноваційна професійна педагогіка. Розвиток професійної освіти в умовах війни, повоєнного відновлення та євроінтеграції України: матеріали XIX Всеукраїнської науково-практичної (звітної) конференції Інституту професійної освіти НАПН України (м. Київ, 27–28 березня 2025 р.)*. Київ: ІПО НАПН України. 2025. Вип. 1(22). С. 499–504.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U000568, 0125U000288.

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лапа Оксана Вікторівна

2. Oksana V. Lapa

Кваліфікація: к.пед.н., с.д., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0964-7674

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут професійної освіти Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 34288275

Місцезнаходження: провулок Віто-Литовський, Київ, 03045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальчук Василь Іванович

2. Vasyl I. Kovalchuk

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5006-573X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа Науково-методичний цент вищої та фахової передвищої освіти

Код за ЄДРПОУ: 38282994

Місцезнаходження: вул. Смілянська, Київ, 03151, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравченко Ганна Юріївна

2. Hanna Y. Kravchenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2156-3203

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад вищої освіти "Університет менеджменту освіти"

Код за ЄДРПОУ: 35830447

Місцезнаходження: вул. Січових стрільців, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Протас Оксана Любомирівна

2. Oksana L. Protas

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4176-8353

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравець Світлана Григорівна

2. Svitlana H. Kravets

Кваліфікація: к. пед. н., с.д., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8878-6241

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут професійної освіти Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 34288275

Місцезнаходження: провулок Віто-Литовський, Київ, 03045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Герлянд Тетяна Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Герлянд Тетяна Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Герлянд Тетяна Миколаївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна